

REPUBLIKA SLOVENIJA
 RAČUNSKO SODIŠČE
 PREŽIHOVA ULICA 4,
 61000 LJUBLJANA

DOKONČNO POROČILO

Številka: 1506 - 3/95 - 4
 Datum: 27.10.95

Računsko sodišče Republike Slovenije izdaja na podlagi 24. člena Zakona o Računskem sodišču RS (Ur. list št. 48/94) in 23. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije (Ur. list št. 20/95) po članu Računskega sodišča Martinu Jakše naslednje

PREDHODNO POROČILO

o opravljeni reviziji računovodskih izkazov Sklada Republike Slovenije za razvoj malega gospodarstva, Ljubljana, Štefanova 5.

Nadzor računovodskih izkazov pri Skladu za razvoj malega gospodarstva (v nadaljevanju: Sklad) je bil opravljen na podlagi sklepa o izvedbi nadzora št. RS-07-05/95, ki ga je izdalo Računsko sodišče RS dne 01.09.1995. Opravljena je bila revizija računovodskih izkazov, v skladu s 4. odstavkom 21. člena Zakona o računskem sodišču.

Revizija je temeljila na 19. členu ter 22. do 25. členu Zakona o Računskem sodišču RS ter 19., 20., 22., in 23. člena Poslovnika Računskega sodišča RS, ki jo opravil Božidar Colarič višji revizijski sodelavec pri Računskem sodišču RS po pooblastilu št. RS-07-05/95 z dne 01.09.1995 v času od 04.09.1995 do 19.09.1995.

Podatki o nadzorovani osebi:

Sklad je bil ustanovljen z Zakonom o razvoju malega gospodarstva (v nadaljevanju: ZRMG), (Uradni list št. 18/91) za pospeševanje razvoja in ustanavljanje enot malega gospodarstva. Po ZRMG je Sklad pravna oseba, katera posluje v svojem imenu in za svoj račun. Sklad nima pravne legitimitete, saj še ni registriran pri registrskem sodišču.

Po 12. členu ZRMG Vlada RS daje soglasje k finančnemu načrtu in naložbeni politiki, zaključnemu računu, statutu in delovnemu programu Sklada.

Sklad je sredstva za svojo ustanovitev in delovanje pridobil iz proračunskih sredstev. Iz proračunskih sredstev je Sklad uresničeval ukrepe za pospeševanje razvoja malega gospodarstva (v smislu 5. člena ZRMG) v naslednjih oblikah:

- s posojili za projekte malega gospodarstva (odobrenih neposredno s strani Sklada v letu 1992);
- jamstev za posojila za malo gospodarstvo,

- subvencioniranje obrestne mere in drugih pogojev za vračanje posojil, odobrenih s strani bank.

Pravice in obveznosti med posameznimi organi Sklada tako po ZRMG kot Statutu, niso jasno razmejene in bi jih bilo potrebno razmejiti in materialno opredeliti.

Sklad je podpisnik Kolektivne pogodbe dejavnosti bank in hranilnic v Republiki Sloveniji (Uradni list št. 3/94), le-ta je podlaga sprejetja Pravilnika o delovnih razmerjih, izdanega s strani direktorice Sklada.

Po ZRMG so organi Sklada Upravni odbor, katerega imenuje in razrešuje Vlada, in direktor Sklada. Po Statutu Sklada, le-tega je sprejel Upravni odbor 23. 12. 1992, je organ Sklada tudi nadzorni odbor.

Sklad v skladu z 11. členom ZRMG vodi direktor. Delo direktorice opravlja ga. Cvetka Tinauer, vodja finančne službe je g. Roman Dobrina in računovodja g. Zoran Stojonovski, ki so istočasno odgovorne osebe sklada.

Podatki o obsegu in vrsti nadzora

Nadzorovana je bila pravilnost in zakonitost delovanja Sklada oziroma ali računovodski izkazi podajajo resnično in pošteno sliko za poslovno leto 1994.

I. UGOTOVITVE

A. RAČUNOVODSKI IZKAZI

1. Splošno

Računovodski izkazi Sklada za leto 1994, ki so bili pregledani, so dopolnjeni in so rezultat ugotovitev pregleda Agencije za plačilni promet, nadziranje in informiranje Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencije) navedenih v zapisniku o pravilnosti in zakonitosti poslovanja za leto 1993 in v letu 1994.

Sklad je zato izdelal, po navedbah v zapisniku Agencije, nove računovodske izkaze za leto 1993 in v bilanci uspeha izkazal izgubo v višini 59.731.000 SIT (prvotno je za leto 1993 izkazal dobiček v višini 9.846.000 SIT) in izdelal novo otvoritveno bilanco, na dan 1.1.1994.

Vse naložene knjižne popravke s strani Agencije, na sredstvih in virih sredstev, prihodkih in odhodkih, je Sklad evidentiral v svojih poslovnih knjigah.

Naloge naložene po sklepu Agencije z dne 30. 11. 1994, ki so se nanašale na vzpostavitev terjatev do delavcev - Sklada in posameznih članov prejšnjega Upravnega odbora Sklada iz naslova ugotovljenih nezakonitosti pri izplačilu osebnih prejemkov, nadomestil stroškov v zvezi z delom in terjatev do bivšega direktorja po ugotovljenih nezakonitostih, je Sklad izkazal v svojih računovodskih izkazih na dan 31. 12. 1994.

Sklad je opravil, po stanju 31. 12. 1994, redni popis sredstev, terjatev in obveznosti, vrednostnih papirjev in depozitov ter denarnih sredstev.

Pri popisu terjatev iz naslova dolgoročnih investicijskih posojil, kratkoročnih nenamenskih posojil gospodarstvu (iz preteklih let) in obresti je popisna komisija ugotavljala zapadlost le-teh in so v bilanci uspeha iz tega naslova izkazani zneski spornih terjatev in odpisi le-teh.

Osnovna sredstva, ki so v uporabi, vendar ni razrešeno lastništvo le-teh (računalniki) so v bilanci stanja izkazani izvenbilančno, po nabavni vrednosti v znesku 9.281.366 SIT.

Računovodske izkaze Sklada za leto 1994, kateri so bili izdelani po slovenskih računovodskih standardih in poslovno poročilo je Upravni odbor Sklada obravnaval na 2. izredni seji 31. 3. 1995 in sprejel sklep, da se čisti dobiček za leto 1994 v znesku 54.056.000 SIT nameni za pokrivanje izgub iz preteklih let.

Vlada Republike Slovenije ni še obravnavala poslovno poročilo Sklada in njegove računovodske izkaze za leto 1994.

2. Izkaz stanja

2.1. Sredstva

V bilanci stanja, na dan 31. 12. 1994, Sklad izkazuje naslednjo sestavo sredstev:

A. STALNA SREDSTVA

		v tisoč SIT	
		01.01.1994	31.12.1994
1.	Neopredmetena dolgoročna sredstva		84
2.	Opredmetena dolgoročna sredstva	12.200	17.673
3.	Dolgoročne finančne naložbe	122.757	457.801
	SKUPAJ STALNA SREDSTVA	134.957	475.558

B. GIBLJIVA SREDSTVA

1.	Kratkoročne terjatve iz poslovanja		56.998
2.	Kratkoročne finančne naložbe	818.422	997.959
3.	Denarna sredstva	52.962	49.301
4.	Aktivne časovne razmejitev	24.759	16.677
	SKUPAJ GIBLJIVA SREDSTVA	896.143	1.120.935
	SKUPAJ SREDSTVA	1.031.100	1.596.493

Znotraj stalnih sredstev predstavlja znesek dolgoročnih finančnih naložb več kot 96%. Omenjene naložbe se nanašajo na vrednost delnic Terme Čatež, obveznice Republike Slovenije in stanje dolgoročnih investicijskih posojil, katere je Sklad neposredno odobril v preteklem obdobju.

Bilančno stanje soglaša s popisom, Sklad ima konfirmirano stanje po izpiskih borznih hiš.

Stanje kratkoročnih terjatev iz poslovanja v znesku 56.998 tisoč SIT vsebuje znesek terjatev za vnovčene garancije danih jamstev Sklada za posojila, ki so jih najeli pravni osebi Sky West d.o.o. in Stenplast d.o.o. v znesku 45.411.531 SIT, za katera ima Sklad hipotekarna zavarovanja, vendar je njihova vnovčljivost rezultat daljšega razdobja ter znesek kratkoročnih posojil v znesku 11.586.000 SIT.

Stanje kratkoročnih finančnih naložb je zbir kratkoročnih depozitov (pretežno do 31 dni, ki se podaljšajo), in se namensko plasirajo za odobravanje kreditojemalcem iz malega gospodarstva bankam in hranilnicah. Na podlagi sklenjenih depozitih pogodb Sklad sprejema od bank in hranilnic poročilo o odobritvi namenskih kreditov. Stanje soglaša s popisom.

2.2. Obveznosti do virov sredstev

V bilanci stanja na dan 31. 12.1994, Sklad izkazuje naslednjo sestavo obveznosti do virov sredstev:

		- v tisoč SIT	
A.	KAPITAL	01.01.1994	31.12.1994
1.	Osnovni kapital	21.810	381.978
2.	Rezerve	16.029	16.029
3.	Prenesen čisti dobiček/izguba iz prejšnjega leta)		(6.873)
4.	Revalorizacijski popravek kapitala		27.829
	SKUPAJ KAPITAL	(23.091)	418.963
B.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	1.047.538	1.168.416
C.	KRA TKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	3.289	5.255
D.	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	3.364	3.859
	SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	1.031.100	1.596.493

V načinu izkazovanja obveznosti do virov sredstev Sklada je v l. 1994 prišlo do vsebinske spremembe. Po sklepu Vlade Republike Slovenije, z dne 12.05.1994, se v trajni kapital Republike Slovenije spremenijo vsa sredstva, ki so bila v Sklad vložena za jamstva od ustanovitve Sklada, zmanjšana za vnovčena jamstva in sredstva vložena v dolgoročne kredite in dobičke.

Pri nadzoru računovodskih izkazov Sklada za leto 1994 je izvršen vpogled v pravilnost revalorizacije trajnega kapitala Sklada. Ugotovljeno je, da je revalorizacija sredstev na uporabi do 31.5.1995 (do sklepa Vlade) opravljeno po preračunu tečaja DEM (79.4068 SIT), na podlagi sklepa Vlade pa po indeksu drobno prodajnih cen. Preračun revalorizacije (ustanovnega in prenesenega) je pravilno ugotovljen.

Znesek dolgoročnih obveznosti iz poslovanja Sklada vsebuje obveznost iz naslova prejetih sredstev za subvencioniranje obrestnih mer, katera bodo izplačana v obdobju vračila najetih posojil za razvoj malega gospodarstva pri bankah, subvencionirajo pa se proračunsko in znesek prejetih sredstev (v l. 1992 in 1993) za izdana jamstva Sklada bankam, ki so odobrile kredite neposrednim koristnikom.

Obveznosti so izkazane za posamezno proračunsko leto.

Znesek kratkoročne obveznosti iz poslovanja v višini 5.255 tisoč SIT predstavlja obveznost Sklada do Zavoda za invalidsko-pokojninsko zavarovanje v "zadevi Brezar".

3. Subvencioniranje obrestnih mer Sklada v letu 1994

Računsko sodišče je v smislu prve alineje 21. člena Zakona o Računskem sodišču ugotavljalo, v okviru nadzora računovodskih izkazov Sklada za leto 1994 obseg in način subvencioniranja obrestnih mer kot enega od oblik ukrepov za pospeševanje razvoja malega gospodarstva, po 5. členu ZRMG.

V letu 1994 je Sklad, na podlagi javnega razpisa s strani Ministrstva za gospodarske dejavnosti, odobril subvencioniranje obrestnih mer po sklepu vlade o merilih, pogojih in postopku za dodeljevanje sredstev za pospeševanje, razvoj in ustanavljanje enot malega gospodarstva (Uradni list, št. 40/92) in sklepa o spremembah in dopolnitvah tega sklepa (Uradni list, št. 60/93). Na podlagi pogodbe o črpanju sredstev iz proračuna Republike Slovenije za pospeševanje razvoja malega gospodarstva, sklenjene med Ministrstvom za gospodarske zadeve in Skladom RS za razvoj malega gospodarstva z dne 17.10.1994, je bilo Skladu dodeljeno 341.291.000 SIT proračunskih sredstev.

V okviru nadzora je bila pregledana dokumentacija (sklepi, pogodbe, obračuni, izplačila) naključno izbranih upravičencev za subvencioniranje obrestnih mer za leto 1994:

S pregledom dokumentacije upravičencev do subvencioniranja obrestnih mer po odobrenih bančnih posojilih je bilo ugotovljeno, da je dokumentacija popolna. Revalorizirano knjigovodsko stanje obveznosti Sklada iz naslova prejetih proračunskih sredstev za subvencioniranje obrestnih mer za l. 1994 v izkazu bilance stanja za l. 1994 je 342.207.442 SIT.

B. PROBLEMATIKA IZDAJANJA JAMSTEV

Po 5. členu ZRMG je ena od oblik ukrepov pospeševanja razvoja malega gospodarstva tudi izdaja jamstev Sklada za odobrena posojila bank za malo gospodarstvo. V ta namen je iz proračunskih sredstev, v letu 1992 in 1993, Sklad prejel namenska sredstva, od skupno 20.985.622,35 DEM proračunskih sredstev.

Po sklepu vlade je prosilec lahko zaprosil za jamstvo Sklada pri najemanju posojil pri banki od 70 do 100% vrednosti bančnega posojila in to do vrednosti naložbe 3 milijone ECU.

Sklad je pridobil proračunska sredstva v višini 20% zneska odobrenih jamstev. V praksi se je odobritev jamstev Upravnega odbora Sklada, do zamenjave vodstva Sklada in Upravnega odbora s strani Vlade Republike Slovenije v letu 1994, izvajalo po organizacijskem navodilu številko 6 izdane s strani prejšnjega direktorja g. Brezarja, ki je kot jamstveni potencial opredelil jamstveni kapital pomnožen s količnikom 5. Jamstveni kapital se je oblikoval iz proračunskih sredstev za jamstva, vračila dolgoročnih kreditov Sklada in neangažirana sredstva subvencioniranja obrestnih mer (kar pa ni imelo značaj kapitala).

Glede na naravo danega jamstva in dejstva, da je Sklad odobraval jamstva le na podlagi izjave banke (banke niso bile niti zainteresirane niti motivirane za preverjanje slabih investicijskih programov, saj so dobile 100% prvovrstno garancijo), sam pa ni presojal projektov za katere je izdajal 100% jamstvo, so banke ob neplačevanju anuitet s strani kreditorejmalcev začele z vnovčenjem danih jamstev. Prav zato bi moral Sklad ponovno preveriti odgovornost izdelovalca investicijskega programa in komisije pri bankah, ki so predlagale in odobravale kredite.

Sklad v računovodskih izkazih za leto 1994 ni izkazal rizike iz takšnega poslovanja in jih evidentiral v smislu Slovenskih računovodskih standardov.

Problematiko jamstev kot rezultat nekvalitetnega preverjanja projektov, za katera so se poročila dala s strani Sklada in bank, se je stopnjevala v I. kvartalu leta 1995, ko so začeli prihajati na Sklad zahtevki za vnovčitev jamstva s strani bank. Za dodeljevanje jamstev Sklad ni bil dokapitaliziran že dve leti (1994 in 1995), sredstva subvencioniranih obrestnih mer ne predstavljajo kapital Sklada.

M N E N J E

A. Računovodski izkazi

Računsko sodišče Republike Slovenije daje v smislu drugega odstavka 25. člena in v povezavi s četrnim odstavkom 21. člena Zakona o Računskem sodišču k računovodskim izkazom Sklada Republike Slovenije za razvoj malega gospodarstva za leto 1994 **pozitivno mnenje**.

B. Izdaja jamstev Sklada k najemanju bančnih posojil za malo gospodarstvo.

Računsko sodišče daje **negativno mnenje** k odobravanju "jamstev za posojila za malo gospodarstvo" (5. člen ZRMG).

Obrazložitev: Razreševanje problema jamstev bo razrešilo ne samo nekvalitetno in metodološko neustrezno oblikovanje jamstvenega kapitala v dosedanjem delovanju Sklada, temveč je njegova razrešitev s strani lastnika Sklada Vlade oz. Republike Slovenije pogoj za nadaljnje delovanje Sklada in uresničevanja določil Zakona o razvoju malega gospodarstva.

V primeru, da do dokapitalizacije Sklada v letu 1995 ne pride bo Sklad zašel v finančne težave in do blokade svojih zakonsko opredeljenih nalog.

P R I P O R O Č I L O

Na podlagi opravljenega nadzora pri Skladu Republike Slovenije za razvoj malega gospodarstva podaja Računsko sodišče naslednja priporočila:

- Računsko sodišče predlaga Skladu, da skupaj z Ministrstvom za gospodarske dejavnosti razreši problematiko okoli jamstvenega kapitala Sklada še pred izdelavo računovodskih izkazov Sklada za leto 1995.
- da Sklad da pobudo Ministrstvu za gospodarske dejavnosti, da predlaga Državnemu zboru takšno novelo zakonske ureditve delovanja Sklada, ki bo zagotavljalo izvajanje dolgoročnih razvojnih ciljev na področju malega gospodarstva.
- Zakonski okviri za delovanje Sklada naj precizno opredelijo naloge in odgovornosti tako Sklada kot lastnika in razmejijo odgovornosti posameznih organov Sklada pri realizaciji izvajanja nalog Sklada za razvoj malega gospodarstva. Razrešitev problematike jamstvenega kapitala predstavlja predpogoj nadaljnega delovanja Sklada.

- Uvede nadzor nad porabo, obračuni ter sklepanjem pogodb.
- Ker posamezni odhodki iz poslovanja Sklada, katere določa direktor(ica) Sklada nimajo materialne pravne podlage, ker se Sklad ni organiziral tako kot je določeno v ZRMG, mora Sklad opredeliti posamezne odhodke iz poslovanja Sklada (osnove, merila in velikost plač, osebnih prejemkov, kriterije za presojo pri nabavi osnovnih sredstev....), katere določi direktor Sklada.

PRAVNI POUK

Zoper to predhodno poročilo je po 1. točki. 24. člena Zakona o Računskem sodišču možno vložiti pripombe. Pripombe se vložijo pisno v roku 15 dni od dneva vročitve, na Računsko sodišče Republike Slovenije, Ljubljana, Prežihova ulica 4.

Martin Jakše dipl.oec.
član RSRS

Vročiti:

- Sklad Republike Slovenije za malo gospodarstvo
Štefanova 5
Ljubljana